

Besluit **Gewijzigd accreditatiebesluit met een positief eindoordeel met beperkte geldigheidsduur voor de opleiding Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen**

Datum	Samenvattende bevindingen en overwegingen
8 juli 2016	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
onderwerp	visitatierapport.
Accreditatierapport en -besluit (004686)	<i>Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau</i>
bijlagen	De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als goed.
6	De professionele bacheloropleiding Verpleegkunde behoort tot het departement Professionele bachelors Brugge. In het academiejaar 2011–2012 waren 100 studenten ingeschreven in het reguliere programma en 253 in het studietraject voor werkstudenten. De opleiding was in Vlaanderen pionier in haar keuze voor een generalistische opleiding. Hoewel deze situatie vandaag niet meer uniek is apprecieert de commissie toch deze vroege en duidelijke keuze van de opleiding. De opleiding wenst studenten met een zo breed mogelijke inzetbaarheid op de arbeidsmarkt af te leveren, hoewel haar opleidingsprogramma hier niet optimaal op aansluit.

De opleidingsdoelstellingen van de opleiding zijn conform de doelstellingen van het gevalideerde domeinspecifieke leerresultatenkader. Tijdens het bezoek bleek duidelijk dat de opleiding er voor gekozen heeft om de 14 domeinspecifieke leerresultaten als leidraad te gebruiken om de opleiding vorm te geven. De commissie merkte dat op papier dezelfde doelstellingen werden gehanteerd voor zowel het modeltraject als het studietraject voor werkstudenten maar dat dit in de praktijk soms een spanningsveld gaf. De relatie tussen de doelstellingen, de concrete uitwerking en de realisatie ervan dienen nauwlettend in de gaten gehouden te worden. Positief is dat de doelstellingen tijdens het bezoek gekend bleken te zijn door de verschillende gesprekspartners. De studenten krijgen hierover bij aanvang van het academiejaar een toelichting en in het modeltraject worden zij ook gebruikt als richtinggevend voor het ontwikkelingsportfolio.

Uit de ingekeken documentatie en de gesprekken bleek dat de opleiding op diverse fora haar doelstellingen heeft afgetoetst. Uit diverse documenten bleek ook dat de opleiding binnen de associatie haar opleidingsdoelstellingen heeft besproken en vergeleken met andere hogescholen. Daarnaast bleek uit de gesprekken met het beroepenveld dat zij globaal tevreden zijn met de doelstellingen van de opleiding én met haar uitgesproken keuze voor het generalistisch opleiden. De opleiding gebruikt haar banden binnen het FINE netwerk actief om haar programma internationaal af te toetsen. Zij realiseert hierdoor een internationale afstemming die door de commissie geapprecieerd wordt.

Pagina 2 van 18 Op basis van de ingekeken documentatie alsook de gesprekken met de opleiding en het beroepenveld stelde de commissie vast dat men in de jaarlijkse opleidingscommissie steeds de opleidingsdoelstellingen bespreekt, maar dat men niet komt tot een volledige besluitvorming. De relatie tussen het modeltraject en het studietraject voor werkstudenten alsook de relatie tussen het werkveld en de opleiding zijn blijvende aandachtspunten, maar de genomen beleidskeuzes met betrekking van de doelstellingen voldoen aan de verwachtingen.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende (regulier traject) en onvoldoende (studietraject voor werkstudenten).

Het reguliere programma omvat 180 studiepunten en het studietraject voor werkstudenten maximaal 180 studiepunten. De studielast van de opleiding werd globaal als hanteerbaar beschouwd.

Het modeltraject van de opleiding is opgebouwd rond de verpleegkundige rollen van Aart Pool: zorgverlener, regisseur, coach, ontwerper en beroepsbeoefenaar. In het programma zijn competentietrajecten aanwezig die studenten toelaten zich de diverse vooropgestelde cognitieve en gedragsleerdoelen eigen te maken. De commissie en de studenten zijn van mening dat dit opleidingsprogramma een goede structuur is en een voldoende samenhang waarborgt. De koppeling aan het niveau waarop een competentie verworven wordt zou wel nog verduidelijkt kunnen worden. De inhoud van de cursussen dekt duidelijk de lading en stelt de studenten in staat om de vooropgestelde leerresultaten te bereiken. Ook de volgtijdelijkheid die gekoppeld is aan het doorlopen van de verschillende trajecten en taken is helder. Uit de documentatie bleek hier wel nog aandacht nodig te zijn in het studietraject voor werkstudenten, waar nog af en toe door de studenten een probleem wordt vastgesteld. Studenten gaven ook aan dat zij hier graag een actievere houding zouden zien van de opleiding. Wanneer zij het probleem signaleren is het immers meestal voor hen al te laat om bij te sturen.

Ondanks de keuze voor een generieke opleiding bestaat nog een keuzetraject van 23 studiepunten in het derde jaar. De commissie is van mening dat een zekere diepgang binnen de opleiding niet noodzakelijk een slechte zaak is. Bovendien is zij van mening dat de koppeling van deze diepgang aan de bachelorproef een goede insteek is. Gezien het spanningsveld om op te leiden tot een algemeen verpleegkundige en de beoordeling van de kwaliteit van de bachelorproef (zie GKW 3), is de commissie evenwel van mening dat dit keuzetraject niet ten volle past in de gemaakte keuzes. Een zekere mate van verdieping moet volgens de commissie zeker kunnen, maar de grens naar specialisatie lijkt hier overschreden te zijn zodat het programma niet voor alle trajecten het behalen van de nodige competenties in alle zorgdomeinen garandeert.

De inhoudelijke leerlijn mantelluisteren in het programma is duidelijk profilerend en een meerwaarde voor de opleiding. Via deze leerlijn wordt aldus een hele nauwe relatie opgebouwd met het werkveld en de zorgvragers. De leerlijn is bovendien ook rechtstreeks gekoppeld aan het onderzoek dat binnen de opleiding uitgevoerd wordt, wat een bijkomende meerwaarde betekent voor alle betrokkenen. Het project mantelluisteren is volgens de commissie een uitstekend voorbeeld van de manier waarop de opleiding zijn uniciteit weet te benadrukken en zijn opleiding als een uniek brand weet te communiceren. Het aandeel klinisch onderwijs binnen de opleiding bedraagt 100 studiepunten. Daarvan zijn 48 studiepunten effectief stage. Met betrekking tot de zeven zorgdomeinen stelde de

Pagina 3 van 18 commissie vast dat studenten bepaalde domeinen kunnen ontwijken gedurende de opleiding.

Met betrekking tot het didactisch concept en de gebruikte werkvormen in zowel het modeltraject als het traject voor werkstudenten was de commissie tevreden. De opleiding maakt gebruik van een brede variëteit aan werkvormen. De commissie vond de aansluiting tussen theorie en praktijk en het expliciet gebruiken van de professionele ervaring van studenten twee sterke punten. Het cursusmateriaal was op orde, hoewel het gebruik van bronnen en het cursusmateriaal van gastdocenten nog voor verbetering vatbaar werden bevonden. Voornamelijk voor studenten uit het studietraject voor werkstudenten werd zowel de digitale vormgeving als de ondersteuning voor het bekomen ervan als hinderlijk ervaren. De opleiding is zich hiervan bewust en heeft inmiddels een verbeterplan klaar dat nog verder geïmplementeerd moet worden.

De opleiding biedt inzake internationalisering diverse mogelijkheden aan haar studenten. De individuele kwaliteiten van de mogelijkheden is wel wisselend. Voor werkstudenten is het aanbod inzake internationalisering duidelijk beneden de maat.

Op het ogenblik van het bezoek stelde de commissie vast dat er qua personeel zowel voldoende kwaliteit als kwantiteit aanwezig was in de opleiding, hoewel een spanningsveld op beide domeinen merkbaar was. Met betrekking tot kwantiteit stelde de commissie vast dat de groei van het docentenkorps niet evenredig was met de sterke groei van de studentenpopulatie. Met betrekking tot de kwaliteit is de commissie van mening dat er te weinig docenten met een masteropleiding aanwezig zijn in de opleiding. De opleiding heeft echter een duidelijk beleid rond aanwerving naar de toekomst toe en ook hier biedt het werken met gastdocenten een zekere oplossing. De manier waarop docenten worden gecoacht alsook de planningsgesprekken, functioneringsgesprekken en zelfreflectieverlagen als onderdeel van de kwaliteitsbevordering van het onderwijzend personeel zijn zeker ook positieve punten.

De opleiding beschikt over de noodzakelijke voorzieningen om verpleegkundig onderwijs in te richten. De basisinfrastructuur in het skills lab kan nog verbeterd worden, alsook de toegankelijkheid van het skills lab. De opleiding wil de komende jaren investeren in simulatieonderwijs. De mediatheek en de beschikbare bronnen waren in orde. Het digitaliseringsbeleid van de hogeschool is volgens de commissie een good practice. De studiebegeleiding is opgedeeld in drie grote luiken: instroom-, doorstroom- en uitstroombegeleiding. Studenten kunnen beroep doen op een studietrajectbegeleider, een inhoudelijke mentor, een studiecoach en de dienst studentenvoorzieningen. Voor werkstudenten is geen individuele mentoring voorzien. Voor studenten uit het studietraject voor werkstudenten kiest de opleiding voor groepsmentoraat, wat de commissie betreurt.

De ombudsdienst bemiddelt bij alle mogelijke problemen. De opleiding biedt informatie over solliciteren en tewerkstelling aan binnen haar programma en organiseert jobbeurzen. In het traject voor werkstudenten miste de commissie een aantal fundamentele elementen. Onder meer internationalisering, mantelluisteren, ethische en vooral continue reflectie komen weinig tot niet aan bod. De opleiding lijkt deze elementen niet nodig te vinden omdat ze er van uit gaat dat deze in de HBO5 opleiding of in de werksituatie van studenten reeds aan bod komen. De commissie is er echter niet van overtuigd dat dit altijd het geval is en raadt de opleiding sterk aan om ook in het studietraject voor werkstudenten deze elementen aan bod te laten komen.

Het toetsbeleid van de opleiding is nog niet volledig geïmplementeerd, waardoor het onduidelijk is op welke manier de eindcompetenties van de opleiding worden afgetoetst. Ook de objectiviteit van de beoordeling riep vragen op. De beoordeling van de stage verloopt via een duidelijke handleiding en is op orde. Algemeen vond de commissie dat de vooropgestelde doelstellingen van de opleiding op een onvoldoende manier werden gemeten.

De commissie was ontevreden over het gerealiseerde eindniveau van de opleidingen. Hoewel de diverse geledingen tijdens de gesprekken hun appreciatie uitspraken over de opleidingen vond de commissie een aantal problemen waardoor zij van mening is dat het kwaliteitsniveau van de opleidingen op korte tot middellange termijn niet gegarandeerd is. Desondanks spraken zowel alumni als werkveld wel hun appreciatie over de opleiding uit. De bachelorproef is zowel qua begeleiding als qua behaald eindniveau naar vorm en inhoud niet in orde. De commissie is van mening dat reeds bij aanvang van de effectieve bachelorproef, namelijk de keuze van het onderwerp, reeds verbetering mogelijk is. Met betrekking tot het eindresultaat van de bachelorproef concludeerde de commissie dat de kwaliteit onvoldoende was, en dit zowel naar inhoud als naar vorm toe. De stellingen en conclusies in de werken waren niet genoeg onderbouwd en men kwam niet tot integratie van de drie afsluitende toetsen. De literatuurstudie en de klinische ervaring werden vaak niet voldoende met elkaar geconfronteerd. Diverse onderdelen van de bachelorproef, zoals heel ingewikkelde observatieschema's met betrekking tot de patiënt, boden bovendien geen meerwaarde. In combinatie met tal van taalfouten in de werken en het feit dat bronverwijzingen en bibliografieën regelmatig niet in orde waren gaf het geheel van de bachelorproeven over het algemeen een negatieve indruk. De begeleiding van de bachelorproef is volgens de commissie eveneens voor veel verbetering vatbaar. Algemeen vond de commissie dat de vooropgestelde doelstellingen van de opleiding op een onvoldoende manier werden gemeten. Tijdens het bezoek kon de commissie wel vaststellen dat de opleiding de problemen met de bachelorproef heeft opgemerkt en dat zij de intentie heeft om structurele veranderingen in te voeren.

Eindoordeel commissie

Vermits de commissie voor wat betreft het reguliere traject generieke kwaliteitswaarborg 1 als goed beoordeelt, generieke kwaliteitswaarborg 2 als voldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als onvoldoende, is het eindoordeel van de opleiding Verpleegkunde voor dit traject, conform de beslisregels, voldoende met beperkte geldigheidsduur.

Vermits de commissie voor wat betreft het studietraject voor werkstudenten generieke kwaliteitswaarborg 1 als goed beoordeelt, generieke kwaliteitswaarborg 2 als onvoldoende en generieke kwaliteitswaarborg 3 als onvoldoende, is het eindoordeel van de opleiding Verpleegkunde voor dit studietraject, conform de beslisregels, voldoende met beperkte geldigheidsduur.

Herstelplan

Het 'Reglement tot bepaling van de bestuursbeginselen die van toepassing zijn bij de besluitvorming inzake accreditatie, instellingsreview en toets nieuwe opleiding' (13 mei 2013) van de NVAO stelt dat "Een accreditatieaanvraag die gestoeld is op een visitierapport dat aangeeft dat de opleiding op één of meerdere opleidingsvarianten slechts voldoet aan één of twee generieke kwaliteitswaarborgen, is voorzien van een

Pagina 5 van 18 herstelplan dat betrekking heeft op de als onvoldoende beoordeelde generieke kwaliteitswaarborgen voor de betrokken opleiding(svariant)en." (Art. 28.§1)

De NVAO heeft vastgesteld dat de opleiding aan haar accreditatieaanvraag een herstelplan heeft toegevoegd, waarin zij systematisch de opvolging beschrijft van de aanbevelingen van de visitatiecommissie. Deze aanbevelingen zien op de door de visitatiecommissie als onvoldoende beoordeelde kwaliteitswaarborgen Gerealiseerd eindniveau (voor het reguliere traject) en Onderwijsproces en Gerealiseerd eindniveau (voor het traject voor werkstudenten).

Zoals bepaald in het hoger aangehaalde reglement bestuursbeginselen (Art. 28.§1.) kan de NVAO het herstelplan ter beoordeling voorleggen aan de commissie die het visitatierapport heeft opgesteld, dan wel aan een beperktere of andere commissie, bestaande uit ten minste drie leden, waaronder ten minste één domeindeskundige en één onderwijsdeskundige. De NVAO heeft het herstelplan, na afstemming met de instelling, voorgelegd aan een geheel nieuwe commissie, zijnde: de heer Willy Vertongen, voorzitter van de commissie en domeindeskundige; mevrouw Nadine Engels en mevrouw Els Mulder, beiden onderwijsdeskundige.

Op 11 mei 2015 heeft de commissie een positief oordeel over het herstelplan (bijlage 5) gegeven. De commissie concludeert samenvattend dat het herstelplan afdoende is: het is toereikend en haalbaar met het oog op de eisen die de NVAO er aan stelt. Naar de mening van de commissie hebben alle opmerkingen en de aanbevelingen een plaats gekregen in het herstelplan.

Het herstelplan bevat vele elementen die de gewenste kwaliteitsverbetering kunnen waarmaken. De commissie heeft op basis van het ingediende herstelplan de indruk dat de opleiding het oordeel van de visitatiecommissie ter harte heeft genomen en de gewenste verbeteringen in het onderwijsproces doorvoert. De commissie ziet nog wel enkele aandachtspunten. Deze punten zijn in het paneladvies duidelijk verwoord.

De NVAO stelt vast dat het herstelplan gemotiveerd en op navolgbare wijze door de commissie als haalbaar en toereikend is beoordeeld.

Europese richtlijn

De NVAO ontving de aanvraag van de instelling op 16 juni 2014 en stelde toen vast dat de aanvraag niet in behandeling kon worden genomen. In het visitatierapport geeft de commissie weliswaar een positief advies over de opleiding, maar tegelijkertijd rapporteert de commissie dat zij zich onthoudt van een uitspraak over het voldoen van de opleiding aan de Europese richtlijn met betrekking tot het klinisch onderwijs; een voorwaarde voor accreditatie.

De NVAO dient een oordeel te vellen over het al dan niet voldoen van de opleiding aan de Europese richtlijn. Art. II.67, lid 5 van de Codex Hoger Onderwijs vermeldt letterlijk dat het oordeel over het al dan niet voldoen aan de Europese richtlijn genomen wordt in het accreditatiebesluit.

Het bestuur van de NVAO heeft in zijn vergadering van 1 december 2014 beslist dat de visitatiecommissies een bijkomende externe beoordeling dienen uit te voeren op basis waarvan zij een gemotiveerd oordeel uitspreken over het al dan niet voldoen van de

Pagina 6 van 18 opleidingen aan de Europese richtlijn. De grondslag van deze vraag tot een bijkomende externe beoordeling is terug te vinden in artikel II.142, §5 Codex Hoger Onderwijs. De visitatiecommissies publiceren hun gemotiveerd oordeel in een addendum bij de visitatierapporten. Bij mail d.d. 28 april 2015 heeft de NVAO de bijkomende externe beoordeling ontvangen. Hierin geven de visitatiecommissies aan dat elk van de opleidingen niet volledig voldoet aan de Europese Richtlijn.

Om de ontstane status quo te doorbreken is onder regie van de Vlaamse overheid een taskforce groep ingesteld, waarin medewerkers van de Vlaamse minister van Onderwijs en van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het Vlaams departement Onderwijs, de betreffende hogescholen (vertegenwoordigd door VLHORA) en het werkveld (Zorgnet Vlaanderen, Vlozo, AUVB en ICURO) vertegenwoordigd waren. Deze taskforce groep heeft een voorstel voor oplossing aan de Vlaamse minister van Onderwijs aangeboden. Op 11 september 2015 ging de Vlaamse Regering akkoord met de conceptnota 'professionele bachelor verpleegkunde' waarin de Vlaamse minister van Onderwijs Hilde Crevits het voorstel voor oplossing van de taskforce dat door haar werd overgenomen, presenteert:

- de opleidingen professionele bachelor Verpleegkunde krijgen een studielast van 240 EC;
- de uitbreiding van 180 naar 240 EC gebeurt door middel van een (extra) contractstage + de gedeeltelijke indaling van de bachelor-na-bachelor die reeds werd ingericht met het oog op verdere specialisatie of het schakelprogramma naar de master verpleegkunde;
- de opleidingen worden alle generiek van aard, zodat afgestudeerden aan de slag kunnen in alle settings van de zorg.

De opleiding heeft vervolgens de gelegenheid gekregen om via het aanleveren van aanvullende informatie een nieuw curriculum aan de NVAO voor te leggen dat voldoet aan bovengeschetst voorstel. Op 31 maart 2016 heeft de NVAO de aanvullende informatie ontvangen en vervolgens aan de (nieuwe) visitatiecommissie voorgelegd.

De opdracht aan de commissie was als volgt:

- Voldoet het nieuwe curriculum aan de decretale norm van 240 EC;
- Voldoet de omvang van het klinisch onderwijs in het nieuwe curriculum aan de Europese richtlijn (minimaal 2300 uren klinisch onderwijs (90 EC) en minimaal 1533 uur theoretisch onderwijs (60 EC));
- Is er sprake van een generiek curriculum waarin de zeven domeinen in het klinisch onderwijs, zoals benoemd in de Europese richtlijn, worden doorlopen, zodat iedere afgestudeerde bachelor in de verpleegkunde aan de slag kan in alle settings;
- Is de uitbreiding van 180 naar 240 EC gebeurd door middel van een (extra) contractstage en de gedeeltelijke indaling van de bachelor-na-bachelor die reeds werd ingericht met het oog op verdere specialisatie of het schakelprogramma naar de master verpleegkunde;
- Formuleer aanbevelingen ten behoeve van de verdere uitbouw van het nieuwe curriculum.

Op 17 mei 2016 heeft de commissie een positief advies aan de NVAO uitgebracht over het nieuwe curriculum. Het positieve advies neemt de NVAO over met dit voornemen tot positief besluit over accreditatie met beperkte geldigheidsduur voor de periode studiejaar 2015-2016 tot en met 2017-2018. Deze periode geldt als periode waarin de opleiding laat zien dat zij de curriculumverlenging kwaliteitsvol weten te implementeren.

Voor het einde van het studiejaar 2017-2018 beoordeelt de visitatiecommissie generieke kwaliteitswaarborgen 2 en 3 die eerder als onvoldoende werden beoordeeld. Een positief

Pagina 7 van 18 advies van de commissie over de kwaliteit van de implementatie van het nieuwe curriculum, nadat een eerste cohort studenten het nieuwe curriculum heeft doorlopen, is een voorwaarde om de accreditatie met beperkte geldigheidsduur om te zetten naar een onvoorwaardelijke accreditatie die loopt tot en met het studiejaar 2022-2023, gerekend vanaf 1 oktober 2015, toen de lopende accreditatie administratief met één jaar werd verlengd.

Samenvattend oordeel van de visitatiecommissie (visitatierapport 2016) – beoordeling aanvullende informatie

Het nieuwe curriculum van de opleiding Verpleegkunde aan de Hogeschool West-Vlaanderen voldoet aan de decretale norm van 240 EC. De omvang van het klinisch onderwijs in het nieuwe curriculum voldoet daarnaast ook aan de Europese richtlijn voor minimaal 2300 uren klinisch onderwijs (90 EC) en minimaal 1533 uur theoretisch onderwijs (60 EC). Er is sprake van een generiek curriculum waarin de zeven domeinen in het klinisch onderwijs, zoals benoemd in de Europese richtlijn, worden doorlopen, zodat iedere afgestudeerde bachelor in de verpleegkunde aan de slag kan in alle settings. De koppeling van de domeinen aan de stage is niet altijd duidelijk en soms lopen de domeinen door elkaar. Daarnaast is de commissie van mening dat het de aangeleverde informatie zeer summier is. Dit kan het lastig maken om aan studenten duidelijk te maken wat er van hen verwacht wordt. Bij de verkorte opleiding is verder niet duidelijk hoe de breedheid van de opleiding terugkomt en hoe, waar en wanneer de stages vorm krijgen.

De uitbreiding van 180 naar 240 EC is gebeurd door middel van een (extra) contractstage. Bovenstaande leidt ertoe dat het panel positief oordeelt over de opleiding Verpleegkunde van de Hogeschool West-Vlaanderen. Het panel geeft de opleiding wel de volgende aanbevelingen mee:

1. Bewaak dat de contractstage (2x 400u) aansluit bij de maatschappelijke ontwikkelingen.
2. Zorg ervoor dat de personeelssamenstelling aansluit bij de veranderingen die er geschetst worden.
3. Maak inzichtelijk hoe de 7 domeinen zijn ingedaald in zowel het curriculum als in de stages.
4. Maak inzichtelijk hoe de 7 domeinen worden geborgd in de programma's voor brug- en werkstudenten. Laat daarmee zien hoe de breedheid van het programma terugkomt in de verkorte opleiding en maak voor dit programma verder duidelijk hoe, wanneer en waar de stages vorm krijgen.

Aanbevelingen commissies

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissies.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO volgt het eindoordeel van de visitatiecommissie: voldoende met beperkte geldigheidsduur.

betreffende de accreditatie van de Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO een accreditatie met beperkte geldigheidsduur te verlenen aan de opleiding Bachelor in de verpleegkunde (professioneel gerichte bachelor) georganiseerd door de Hogeschool West-Vlaanderen. De opleiding wordt aangeboden te Brugge zonder afstudeerrichtingen met een traject voor werkstudenten. De kwaliteit van de opleiding is voldoende met beperkte geldigheidsduur.

De NVAO kent een accreditatie toe voor een periode van drie jaar.

De accreditatie met beperkte geldigheidsduur geldt van 1 oktober 2015 tot en met 30 september 2018.

Den Haag, 8 juli 2016

De NVAO
Voor deze:

Marc Luwel
(bestuurder)

¹ Het ontwerp gewijzigd accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 30 juni 2016 heeft de instelling gereageerd op het ontwerp accreditatiebesluit. Dit heeft niet geleid tot aanpassingen.

Pagina 9 van 18 **Bijlage 1: Globale oordelen commissie**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de commissie weer, alsook het eindoordeel.

Uit besluit 19 augustus 2015

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel Regulier Traject	Oordeel Studietraject voor werkstudenten
1. Beoogd eindniveau	Goed	Goed
2. Onderwijsproces	Voldoende	Onvoldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Onvoldoende	Onvoldoende
Eindoordeel	Voldoende met beperkte geldigheidsduur	Voldoende met beperkte geldigheidsduur

Naam instelling	Hogeschool West-Vlaanderen
Adres instelling	Marksesteenweg 58 B-8500 Kortrijk
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Bachelor in de verpleegkunde
Niveau en oriëntatie	professioneel gerichte bachelor
Bijkomende titel	Verpleegkundige
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	- geen - ja
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Brugge
Studieomvang (in studiepunten)	180 (vanaf academiejaar 2016-2017: 240)
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2015
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden	Alle academiejaren
(Delen van) studiegebied(en)	Gezondheidszorg
ISCED benaming van het studiegebied	72 Health / 723 Nursing and caring

De domeinspecifieke leerresultaten vormen één geheel. De professionele uitoefening van het beroep vereist de integratie van al deze verschillende leerresultaten. De kwaliteit en de professionaliteit van de beroepsuitoefening hangen af van de integratie van de leerresultaten. De professionele zorg op maat kan maar gerealiseerd worden dankzij wetenschappelijke fundering, ethische bewogenheid, verpleegkundige visie op zorg, interprofessioneel efficiënte communicatie en samenwerking, adequate organisatie en coördinatie van de intra-, trans- en extramurale zorg. Continue reflectie, kritische ingesteldheid, bijsturing en persoonlijke professionalisering waarborgen de kwaliteit van zorg binnen de snel evoluerende gezondheidszorg. Uitgaande van deze integratieve en holistische visie op verpleegkunde wordt in de leerresultaten steeds de term zorgvrager gebruikt. Dit bedoelt de zorgvrager en zijn omgeving, dus het volledige cliëntstelsel².

1. Bouwt autonoom binnen een multiculturele omgeving een professionele relatie op met de zorgvrager die gericht is op het somatisch, sociaal, psychisch en existentieel welbevinden van deze, zowel in vertrouwde, als in niet-vertrouwde en/of complexe zorgsituaties.
2. Verleent evidence based en theoretisch onderbouwde verpleegkundige zorg op basis van klinisch redeneren en een attitude van verantwoordelijkheidszin, een ruime mate van initiatief en proactiviteit, conform de algemene en beroepsgerelateerde wetgeving.
3. Verleent zowel in eenvoudige als complexe en gespecialiseerde zorgsituaties cliëntgerichte en –gestuurde verpleegkundige zorg op maat, gebruik makend van de gepaste technologie en met aandacht voor structuur, stiptheid en nauwkeurigheid teneinde de veiligheid van de zorgvrager te waarborgen in de concrete handelingen.
4. Neemt autonoom initiatieven inzake preventie en past deze op alle niveaus adequaat toe. Organiseert op methodische wijze gezondheidspromotie en patiënteneducatie aan individuen en groepen. Stimuleert een gezondheidsbevorderend gedrag bij de zorgvrager(s).
5. Is zich bewust van de waarden en normen van zichzelf en de zorgvrager en hoe deze het professioneel handelen als verpleegkundige beïnvloeden. Handelt op ethisch verantwoorde wijze. Vervult een voorbeeldfunctie voor anderen.
6. Ontwikkelt op basis van theoretische kaders, internationale referenties en ervaring een persoonlijke visie op verpleegkunde en een constructief-kritische ingesteldheid.
7. Bouwt intra- en interprofessionele relaties op en werkt efficiënt samen in het kader van gemeenschappelijke zorgdoelstellingen.
8. Communiceert op een efficiënte en gestructureerde wijze zowel mondeling als schriftelijk over de zorgrelatie, de zorginhoud en het zorgproces met alle betrokkenen in de vakterminologie en aangepast aan de gesprekspartner.

² *Zorgvrager betekent zowel cliënt, patiënt als familie en belangrijke anderen*

Pagina 12 van 18 9. Organiseert en coördineert autonoom en in overleg met andere zorgverstrekkers intra-trans- en extramurale zorg.

10. Bewaakt en bevordert de kwaliteit van de individuele en globale zorgverlening binnen de eigen organisatie.

11. Instrueert, coacht en geeft leiding aan leden van een gestructureerd team.

12. Zoekt op een gerichte en methodische manier vak- en wetenschappelijke literatuur op, beoordeelt de relevantie en bruikbaarheid ervan, integreert nieuwe inzichten in de beroepsuitoefening en ontwikkeling, participeert aan praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek.

13. Draagt als autonome professional actief bij tot de profilering van het beroep, heeft een brede kijk op het maatschappelijk gebeuren en staat kritisch ten opzichte van een economisch, sociaal en ethisch beleid.

14. Reflecteert continu op het eigen verpleegkundig handelen, analyseert zijn leerbehoeften en vertaalt deze autonoom in initiatieven tot professionalisering en evenwichtig functioneren.

Voorzitter:

- De heer Bart Coigniez, algemeen directeur, VZW Vincenthof;

Leden:

- Koen Balcaen, verpleegkundig directeur, Universitair Ziekenhuis Leuven;
- Paul de Raeve, secretary-general – European Federation of Nursing Associations;
- Caroline Van Mierlo-Renia, directeur Verpleegkundige Studies, Hogeschool Arnhem en Nijmegen (onderwijsdeskundige);
- Nathalie Verstreken, studente professioneel gerichte bacheloropleiding Verpleegkunde, Erasmushogeschool Brussel (student-lid).

De commissie werd ondersteund door Dhr. Filip Lammens, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raadsecretaris.

- Alain Antierens , RN, MSc, PhD-candidate Ghent University, Directeur patiëntenzorg BZIO (Revalidatieziekenhuis Imbo, Woonzorgcentrum "Het Verhaal" en Gezondheidscentrum Koninklijke Villa);
- Elsbeth Bakker, afgestudeerd verpleegkundige en onderwijskundige, curriculum coördinator bij de opleiding tot Verpleegkundige, Hogeschool Leiden;
- John de Best, Msc, Docent/onderzoeker aan de Hogeschool van Amsterdam, faculteit gezondheid, opleiding verpleegkunde en promovendus "interprofessioneel onderwijs";
- Drs. Els Mulder Msc, afgestudeerd (kinder)verpleegkundige en organisatiemanagement, opleidingsmanager van de opleidingen Oefentherapie Cesar en Huidtherapie a.i., Hogeschool Utrecht;
- Drs. Rudi Logist, afgestudeerd bachelor in de verpleegkunde en kinderverpleegkundige, dagelijks verantwoordelijke WZC Dijlenhof te Leuven;
- Marc Vandergraesen, gegradueerd verpleegkundige, licentiaat ziekenhuiswetenschap en master in de sociale leer. Momenteel algemeen directeur Psychiatrisch centrum Zoete Nood Gods te Lede. Tevens bestuurder woonzorgcentrum Mariatroon te Dendermonde, Avondvrede te Gent en Centrum Geestelijke gezondheidszorg zuid Oost-Vlaanderen.

Beoordeling herstelplan aanvraag accreditatie opleiding professionele bachelor Verpleegkunde – Hogeschool West-Vlaanderen (003207)

De visitatiecommissie beoordeelde kwaliteitswaarborg 2: onderwijsproces (alleen het studietraject voor werkstudenten) en de kwaliteitswaarborg 3: gerealiseerd eindniveau (zowel het reguliere als het werktraject) als onvoldoende.

De samenstelling van de commissie die het herstelplan beoordeelde was op verzoek van de instelling een geheel nieuwe commissie en bestond uit:

- Willy Vertongen, CEO Mederi Thuisverpleegkunde, voorzitter Federale Neutrale Beroepsvereniging Verpleegkundigen, voorzitter en werkvelddeskundige;
- Prof. Dr. Nadine Engels, Onderwijskundige, Vrije Universiteit Brussel, lid en onderwijsdeskundige;
- Drs. Els Mulder MSc, Lid instituutsdirectie Bewegingsstudies van Hogeschool Utrecht, opleidingsmanager van de hbo-bachelor Oefentherapie Cesar, Hogeschool Utrecht, lid en onderwijsdeskundige.

De commissie beoordeelt of het herstelplan van de opleiding afdoende is, wat betekent dat het toereikend en haalbaar is. Daartoe geeft de opleiding, per generieke kwaliteitswaarborg die als onvoldoende is beoordeeld, in het herstelplan volgende elementen weer:

- de acties die de opleiding zal inzetten om de negatieve beoordeling om te buigen en de aanbevelingen van de commissie in de praktijk te brengen;
- de noodzakelijke middelen die de opleiding zal aanwenden om deze acties te realiseren;
- de indicatoren die de opleiding zal gebruiken om de verbeteringen te toetsen;
- een realistisch tijdspad van maximaal drie jaar om deze acties te realiseren.

De commissie geeft voor elk van deze criteria aan of de opleiding hieraan voldoet en motiveert beknopt waarom ze tot dit oordeel is gekomen. Tot slot geeft de commissie in haar eindoordeel aan of ze het herstelplan in totaliteit afdoende vindt.

Het herstelplan bood de commissie nog niet alle informatie die zij nodig had om haar oordeel vast te stellen. Daarom besloot de commissie om enkele aanvullende vragen aan de opleiding te stellen. De antwoorden op deze vragen heeft de commissie in haar overwegingen betrokken.

criterium 1: Acties

- *De opleiding geeft de acties weer die zij zal inzetten om de negatieve beoordeling om te buigen. De opleiding brengt door middel van deze acties de aanbevelingen van de commissie in de praktijk.*

Oordeel: voldoende

Motivering:

De opleiding doet op een aantal hoofdpunten (internationalisering, mantelluisteren, ethische en continue reflectie) het voorstel om het programma voor werkstudenten te verbeteren. Ze doet dat door goede praktijken uit het regulier traject ook aan te bieden aan werkstudenten: de internationaliseringsweek Health@World wordt onverkort overgenomen, mantelluisteren wordt voor de werkstudenten door middel van een praktijkalternatief in projectvorm ingevoerd en voor de 'ethische en continue reflectie' stelt de opleiding voor om met

Pagina 16 van 18 portfolio-opdrachten te werken. De opleiding stelt voor om via bevraging van de stakeholders de nieuwe initiatieven te monitoren en bij te sturen. De commissie vindt die afstemming met stakeholders een goed initiatief dat zal bijdragen aan een zo passend mogelijk programma voor de werkstudenten. De commissie zag nog wel enkele aandachtspunten, zoals de problemen met de volgtijdelijkheid in het programma van de werkstudenten, de nood aan ondersteuning bij het toegang vinden tot het digitaal studiemateriaal en het (mogelijk³) niet aan bod komen van sommige zorgdomeinen in het programma van de werkstudenten. De beantwoording van enkele aanvullende vragen geeft de commissie echter voldoende vertrouwen dat de opleiding hier goed aan werkt. De opleiding plant op basis van begin- en eindcompetenties van de opleidingsonderdelen volgtijdelijkheid in te voeren waar nodig, is gestart met het invoeren van verbeterde ondersteuning van het leren gebruiken van de digitale leeromgeving, en zorgt op basis van nieuw uitgetekende competentietrajecten voor een betere aansluiting bij studenten die al een HBO5-traject liepen opdat alle leerresultaten en zorgdomeinen worden afgedekt.

De opleiding zet vooral in op de kwaliteitsbewaking van de toetsing van de opleidingsonderdelen en op het verbeteren van de begeleiding van de bachelorproef; De kwaliteitscyclus voor het bewaken van de kwaliteit van de opleidingsonderdelen vindt de commissie een goed voorstel. Vooral in combinatie met de vaststelling van de visitatiecommissie dat er een kwaliteitsgerichte cultuur aanwezig lijkt te zijn in het team, kan er vertrouwen zijn dat dit daadwerkelijk tot de nodige verbeteringen zal leiden. Enige zorg was er over het totaalplaatje: hoe zal de opleiding zich ervan verzekeren dat de beoogde leerresultaten volledig gedekt worden door de toetsing binnen de afzonderlijke opleidingsonderdelen. Bij de beantwoording van de aanvullende vragen heeft de opleiding hierover meer duidelijkheid gegeven. De opleiding heeft een 'competentie assessment programma' opgesteld dat hen toelaat om aan te tonen dat alle leerresultaten competentiegericht worden getoetst.

Gelet op de positieve inschatting van de visitatiecommissie van de binnen de instelling ontwikkelde plannen voor een nieuw toetsbeleid (die op het moment van de visitatie nog niet waren geïmplementeerd) heeft de commissie vertrouwen in de verdere uitvoering. In het visitatierapport vermeldt de visitatiecommissie nieuwe richtlijnen vanuit de hogeschool voor het verbeteren van objectiviteit, validiteit en transparantie van de toetsing van de eindcompetenties. Het herstelplan bevatte hierover geen bijkomende informatie. De commissie gaat ervan uit dat deze richtlijnen ook van toepassing zijn binnen deze opleiding. De antwoorden op de bijkomende vragen die werden gesteld n.a.v. het herstelplan, geven voorbeelden van de wijze waarop de opleiding wil tegemoet komen aan deze kwaliteitscriteria (toetsmatrijs, toetswijzer, gedragsindicatoren, correctiesleutels, 2de paar ogen, ...).

Bij het verbeteren van de bachelorproef kiest de opleiding volgens de commissie een goede oplossing door het inrichten van seminaries als onderdeel van de procesbegeleiding. Het is een snelle manier om gelijkgerichtheid in het begeleidingsproces te krijgen. Het begeleidingstraject wordt ook vervroegd aangevat in de opleiding zodat de studenten wellicht meer ruimte krijgen om kwaliteitsvoller werk af te leveren. De opleiding stelt voor om werkveldpartners te betrekken bij de keuze van de onderwerpen voor de bachelorproeven en hen intenser te betrekken bij het proces. Het is de commissie niet geheel duidelijk of / hoe dit ook tot inhoudelijk innovatievere topics zal leiden.

³ Op grond van de aangeleverde informatie heeft de commissie daar geen goed zicht op.

Pagina 17 van 18 De opleiding lijkt ervan uit te gaan dat de versterking van het begeleidingsproces ook de inhoudelijke en vormelijke kwaliteit van de bachelorproeven zal versterken (onderbouwing, integratie van de drie toetsen, het op elkaar betrekken van literatuurstudie en praktijk, correcte taal en bronvermelding). Het zal afhangen van de invulling van de leerlijn, de seminars, de begeleidingsactiviteiten of deze verbetering ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd. Maar de commissie heeft vertrouwen dat de opleiding hierin een goede stap voorwaarts maakt.

De opleiding geeft aan dat zij aandacht heeft voor het hanteren van de hoge werkdruk van het docentenkorps gekoppeld aan de studentengroei. Uit het herstelplan en de beantwoording van de aanvullende vragen kan de commissie niet heel duidelijk opmaken welke concrete maatregelen de opleiding neemt. Wellicht is dit nog een belangrijk aandachtspunt. Een ander aandachtspunt is naar het oordeel van de commissie het professionaliseren van de toegankelijkheid van het skills-lab, ook al is deze opmerking door de visitatiecommissie over de voltijdse variant gemaakt.

Ten slotte vindt de commissie in het herstelplan geen voorstellen waarbij de alumni beter betrokken worden bij de interne kwaliteitszorg. Ook rond internationalisering ontbreekt nog steeds een verscherpte visie die moet leiden tot een hogere effectiviteit van de waardevolle initiatieven.

Concluderend en alles overziende is de commissie van oordeel dat de opleiding voldoende, stevige en tijdige maatregelen neemt om het beoogde herstel te realiseren. Dit met in achtname van de aandachtspunten die de commissie signaleert.

criterium 2: Middelen

– De opleiding vermeldt de noodzakelijke middelen die zij zal gebruiken om deze acties te realiseren. Deze middelen zijn adequaat en voldoende om het vooropgestelde doel te bereiken.

Oordeel: voldoende

Motivering:

De opleiding beschrijft de ingezette middelen niet concreet in termen van benodigde formatie of geld. Wel wordt regelmatig vermeld dat meer menskracht of middelen zullen worden ingezet, zoals het bieden van extra begeleiding aan studenten, het beschikbaar maken van docenten of het sterker betrekken van het werkveld bij de verbeteracties. Door het ontbreken van concrete cijfers (of een begroting) is niet helemaal duidelijk welke extra middelen de opleiding wil inzetten en of zij deze beschikbaar heeft. Wel is de commissie ervan overtuigd dat de opleiding op de juiste gebieden extra middelen (en acties) inzet. Dat is goed omschreven in het herstelplan in combinatie met de beantwoording van de aanvullende vragen.

criterium 3: Indicatoren

– De opleiding geeft adequate indicatoren aan die zij zal gebruiken om de verbeteringen te toetsen.

Oordeel: voldoende

Motivering:

De opleiding heeft verschillende concrete acties opgenomen in het herstelplan en vat deze nog eens samen in bijlage 1 van het geactualiseerd herstelplan. De commissie beveelt de opleiding echter aan om scherpere indicatoren op te nemen aan de hand waarvan zij kan

Pagina 18 van 18 toetsen of een verbeteractie is gerealiseerd. Dit maakt het makkelijker om bij tussentijdse voortgangsevaluatie de vraag is te beantwoorden welke acties nog resteren. De commissie ziet deze aanbeveling niet als een grote of ingewikkelde taak en vertrouwt erop dat de opleiding hieraan snel invulling kan geven.

criterium 4: Tijdsplan

– *De opleiding plaatst de verbeteracties binnen een realistisch tijdsplan van maximum drie jaar. Het uitgezette tijdsplan is passend bij de voorziene acties (niet te lang, niet te kort).*

Oordeel: voldoende

Motivering:

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding na de visitatie in 2012 voortvarend van start is gegaan om opvolging te geven aan de aanbevelingen van de visitatiecommissie. Het herstelplan bevat per verbeteractie een duidelijke timing, waarvan de commissie zich alleen afvraagt of die altijd haalbaar is. Zo lijkt het tijdsplan voor het uitrollen van het toetsbeleid aan de krappe kant.

De commissie is echter van overtuigd dat het herstelplan binnen de beoogde beperkte geldigheidsduur van de accreditatie van drie jaar ten uitvoer kan worden gebracht, te meer daar de opleiding al geruime tijd bezig is.

Eindoordeel: Het herstelplan is afdoende

– *Het herstelplan is toereikend en haalbaar.*

Oordeel: voldoende

Motivering:

De commissie is van oordeel dat de opleiding een voldoende inspanning heeft geleverd om de aanbevelingen van de visitatiecommissie om te zetten in verbeteracties die het beoogde herstel binnen bereik brengen. Hierbij dient wel aangetekend te worden dat dit pas inzichtelijk werd na de reactie van de opleiding op de aanvullende vragen. De beantwoording van de aanvullende vragen heeft de commissie meer inzicht gegeven in de uitvoering van het herstelplan, waardoor de commissie er nu voldoende vertrouwen in heeft dat de opleiding met dit plan het beoogde herstel kan realiseren. Ook al vindt de commissie het moeilijk om enkel op basis van plannen nu een voorspelling te doen over de uitkomst van de herstelbeoordeling straks.

Naam voorzitter: Willy Vertongen

Datum: 11 mei 2015

Handtekening: goedkeuring via e-mail ontvangen en gearcheveerd